

ЗАКОН

О РАЗВОЈНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређује се оснивање, правни положај, организација, делатност, власничка структура, надлежности и циљеви обављања делатности Развојне банке Србије.

Оснивање и циљеви Развојне банке Србије

Члан 2.

Оснива се Развојна банка Србије, ради подстицања развоја привреде Републике Србије.

Развојна банка Србије обавља делатност са циљем остваривања одрживог и равномерног привредног развоја, а у складу са стратешким циљевима Републике Србије.

Правни положај, пословно име и седиште

Члан 3.

Развојна банка Србије обављаће делатност под пословним именом „Развојна банка Србије”, с тим да у правном промету у земљи и иностранству може користити скраћену ознаку „РБС” на ћириличном и латиничном писму.

Кад Развојна банка Србије обавља делатност у иностранству може користити своје пословно име у преводу на енглески језик, које гласи „Development Bank of Serbia”.

Седиште Развојне банке Србије је у Београду.

Развојна банка Србије има својство правног лица.

Развојна банка Србије одговара за своје обавезе целокупном својом имовином.

Развојна банка Србије не уписује се у регистар привредних друштава, и над њом се не може покренути стечајни поступак или поступак ликвидације.

Капитал

Члан 4.

Минимални основни капитал Развојне банке Србије износи 400 милиона евра у динарској противвредности.

Капитал се обезбеђује и уплаћује из средстава буџета Републике Србије.

Капитал Развојне банке Србије чине и новчана средства из члана 28. став 4. овог закона.

Република Србија је већински власник Развојне банке Србије.

Акције Републике Србије не могу се преносити или залагати.

Развојне финансијске институције у већинском власништву држава и међународне финансијске институције могу постати акционари Развојне банке Србије, уз претходну сагласност Владе.

Чланство у међународним организацијама

Члан 5.

Развојна банка Србије може бити члан међународних финансијских институција и међународних организације које се баве подстицањем привредног развоја.

Извори финансирања

Члан 6.

Развојна банка Србије прикупљаће новчана средства, у земљи и иностранству, издавањем хартија од вредности и уговарањем кредита и зајмова.

Гаранција Републике Србије

Члан 7.

Република Србија безусловно, неопозиво и на први позив гарантује за све обавезе Развојне банке Србије које настану узимањем зајмова и кредита и издавањем хартија од вредности или давањем гаранција за задуживање трећих лица до износа датих гаранција, као и за друге обавезе Развојне банке Србије које настану на основу прибављања новчаних средстава или обављањем других послова предвиђених овим законом.

Порески третман

Члан 8.

Развојна банка Србије изузета је од пореза на добит предузећа и пореза на имовину.

Послови Развојне банке Србије

Члан 9.

Развојна банка Србије примарно ће обављати делатности које се односе на подстицање привредног развоја у следећим областима:

- 1) мала и средња предузећа и предузетништво;
- 2) унапређење извоза и развој економских односа Републике Србије са иностранством;
- 3) локална и комунална инфраструктура, енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије;
- 4) заштита животне средине.

У циљу обављања делатности из става 1. овог члана, Развојна банка Србије:

- 1) одобрава кредите и друге инструменте;

- 2) издаје банкарске и друге гаранције;
- 3) закључује уговоре о осигурању и реосигурању;
- 4) улаже у дужничке и власничке хартије од вредности;
- 5) обавља и друге послове неопходне за обављање делатности предвиђене ставом 1. овог члана.

Влада може овластити Развојну банку Србије да, у име и за рачун Републике Србије као правног лица, обави и други одређени посао.

Развојна банка Србије не може примати депозите, водити текуће рачуне или обављати послове у вези са хартијама од вредности у име и за рачун трећих лица.

Ради обављања делатности предвиђених овим законом, Развојна банка Србије пружа подршку у спровођењу програма специјализованих финансијских институција Европске уније и учествује у међународним подстицајним програмима.

Оснивање зависног друштва

Члан 10.

Развојна банка Србије може основати зависно друштво ради обављања послова осигурања од комерцијалних ризика и одобравања других облика финансирања у циљу подстицања извозних послова.

Развојна банка Србије имаће већинско учешће у правном лицу из става 1. овог члана.

Развојна банка Србије може пружати услуге зависном друштву, укључујући и одобравање кредита под преовлађујућим тржишним условима.

Зависно друштво неће бити изузето од пореза на добит и имовину и неће имати гаранцију Републике Србије за своје обавезе, или било који други облик државне подршке.

Начин обављања послова

Члан 11.

Развојна банка Србије обавља послове искључиво посредством банака.

Изузетно, Развојна банка Србије може одобравати директно финансирање крајњим корисницима у име и за рачун Републике Србије, уз сагласност надзорног одбора банке.

Развојна банка Србије обављаће послове на начин предвиђен ставом 1. овог члана, на принципу недискриминације и уз омогућавање једнаког приступа свим заинтересованим банкама и другим правним лицима.

Расподела добити

Члан 12.

Развојна банка Србије неће исплаћивати добит својим акционарима.

Остварена добит у току пословне године преносиће се у резерве Развојне банке Србије.

Органи Развојне банке Србије

Члан 13.

Органи Развојне банке Србије су извршни одбор и надзорни одбор.

Извршни одбор

Члан 14.

Извршни одбор чини најмање три, а највише пет чланова, укључујући и председника.

Чланове извршног одбора, укључујући и председника извршног одбора, бира и разрешава надзорни одбор.

Чланови извршног одбора заснивају радни однос са пуним радним временом у Развојној банци Србије.

Чланови извршног одбора бирају се на период од 5 година и могу поново бити бирани.

Услови за избор чланова извршног одбора и независних чланова надзорног одбора

Члан 15.

Чланови извршног одбора и независни чланови надзорног одбора морају имати најмање седам година искуства на руководећем положају у лицу у финансијском сектору или најмање десет година искуства у области финансија и банкарства.

Надзорни одбор не може бирати лице за члана извршног одбора уколико је:

1) на дан одузимања дозволе за рад, увођења принудне управе или на дан покретања стечајног поступка над лицем из финансијског сектора, или шест месеци пре тог дана, било овлашћено за представљање и заступање тог лица, или је било члан органа управљања тог лица;

2) правноснажно осуђено на безусловну казну затвора или правноснажно осуђено за кривично дело које га чини неподобним за обављање те функције.

Лице изабрано за члана извршног одбора, не може по доношењу одлуке о избору, наставити да буде члан органа управљања или запослено у правном лицу у финансијском сектору, нити обављати било који други посао у таквом лицу.

Надлежности извршног одбора

Члан 16.

Извршни одбор одговоран је да пословање Развојне банке Србије буде у складу са законом.

Извршни одбор заступа, води и одлучује о редовним пословима и располаже имовином Развојне банке Србије, у складу са законом и статутом Развојне банке Србије.

Развојну банку Србије колективно заступају председник и један члан извршног одбора, или два члана извршног одбора.

Извршни одбор може овластити и друго лице да заступа Развојну банку Србије за одређе послове и у складу са статутом Развојне банке Србије.

Извршни одбор доноси одлуке већином гласова присутних чланова.

Седница извршног одбора може се одржати само уколико је присутно више од половине од укупног броја чланова извршног одбора.

Начин рада и одлучивања извршног одбора уредиће се статутом Развојне банке Србије и пословником о раду извршног одбора.

Председник и чланови извршног одбора имају права, обавезе, одговорности и овлашћења у складу са законом и статутом Развојне банке Србије.

Надзорни одбор

Члан 17.

Надзорни одбор састоји се од највише седам чланова, од чега три члана чине министри, с тим да су министар надлежан за послове финансија и министар надлежан за послове економије обавезно чланови надзорног одбора.

Министар финансија је по својој функцији председник надзорног одбора, док је министар економије по својој функцији потпредседник надзорног одбора.

Трећег члана надзорног одбора банке изабраће Влада између министара надлежних за послове саобраћаја, животне средине, трговине, регионалног развоја и науке.

Уколико међународне финансијске институције или развојне финансијске институције постану акционери банке, оне ће одредити одговарајући број чланова надзорног одбора, сразмерно њиховом учешћу у капиталу Развојне банке Србије, али у сваком случају не више од два члана.

Акционари Развојне банке Србије бирају најмање два независна члана надзорног одбора Развојне банке Србије, под условом да испуњавају захтеве у погледу избора чланова извршног одбора сходно члану 15. овог закона, у складу са статутом Развојне банке Србије.

Независним чланом надзорног одбора у смислу става 5. овог члана сматра се лице које није изабрано, постављено или запослено у државним органима и организацијама и јавним агенцијама.

Надлежности надзорног одбора

Члан 18.

Надзорни одбор усваја пословну политику Развојне банке Србије, утврђује стратегију управљања ризицима Развојне банке Србије у складу са најбољом банкарском праксом и стандардима, одлучује о повећању капитала банке, успоставља и надзире систем интерне ревизије и интерних контрола, надзире рад извршног одбора Развојне банке Србије и доноси одлуке које су у његовој надлежности сходно закону и статуту Развојне банке Србије.

Надзорни одбор бира и разрешава председника и чланове извршног одбора, у складу са статутом Развојне банке Србије

Надзорни одбор доноси статут и усваја друге опште акте Развојне банке Србије чије је доношење у његовој надлежности.

Надзорни одбор доноси статут Развојне банке Србије квалификованом већином коју чини $\frac{3}{4}$ гласова присутних чланова, и најмање половина гласова укупног броја чланова надзорног одбора.

Надзорни одбор усваја друге опште акте и одлучује о другим питањима простом већином гласова присутних чланова, с тим да је присутно више од половине чланова од укупног броја чланова и да је за одлуку гласао најмање један независни члан надзорног одбора.

У случају једнаког броја гласова одлучиће глас председника надзорног одбора.

Извршни одбор доставља на усвајање надзорном одбору предлог статута и других општих аката и одлука Развојне банке Србије.

Интерна ревизија

Члан 19.

Надзорни одбор и интерна ревизија врше надзор на законитошћу пословања и ефикасности функционисања система унутрашње контроле Развојне банке Србије.

Интерни ревизор даје независно и објективно мишљење надзорном одбору о питањима која су предмет ревизије, пружа савете у вези са унапређењем система унутрашње контроле и обављањем послова и пружа помоћ надзорном одбору у процесу процене и утврђивања стратегије управљања ризицима и управљања процесима.

Интерног ревизора бира и разрешава надзорни одбор Развојне банке Србије.

Интерни ревизор може се по потреби непосредно обраћати надзорном одбору.

Најмање једно лице запослено на пословима интерне ревизије мора имати одговарајуће звање у складу са законом којим се уређује ревизија.

Запослени на пословима интерне ревизије не могу обављати друге послове и дужности у органима или организационим јединицама Развојне банке Србије нити учествовати у припреми материјала који могу бити предмет интерне ревизије.

Запослени на пословима интерне ревизије имају право да прегледају све документе Развојне банке Србије и да врше надзор над обављањем послова банке.

У поступку вршења надзора над обављањем послова Развојне банке Србије запослени на пословима интерне ревизије имају право да прегледају документа банака којима се средства Развојне банке Србије стављају на располагање у виду зајма или кредита, а која су настала или су сачињена у вези са сарадњом са Развојном банком Србије.

Предмет уређивања Статута

Члан 20.

Статутом Развојне банке Србије ближе се уређује послови, унутрашња организација Развојне банке Србије и начин обављања послова.

Статутом Развојне банке Србије нарочито се уређује:

- 1) поступак избора независних чланова надзорног одбора и чланова извршног одбора Развојне банке Србије;
- 2) надлежности и процедуре поступања и одлучивања извршног и надзорног одбора Развојне банке Србије;
- 3) начела и основе унутрашње организације Развојне банке Србије;
- 4) надлежности, права, обавезе и одговорности запослених на руководећим положајима;
- 5) права, обавезе и одговорности запослених;
- 6) начела за утврђивање зарада и накнада запослених у Развојној банци Србије;
- 7) заштита поверљивих података Развојне банке Србије и поверљивост и безбедност података у Развојној банци Србије;
- 8) прикупљање, обрада и заштита података о личности који су одређени као такви у складу са законом којим се уређује заштита података о личности;
- 9) формирање посебних организационих јединица за мала и средња предузећа и предузетнике, као и за обављање послова подстицања развоја недовољно развијених подручја.

Радни односи

Члан 21.

Права, обавезе и одговорности запослених у Развојној банци Србије уређују се у складу са законом којим се уређују радни односи.

Финансијски извештаји и ревизија пословања

Члан 22.

Надзорни одбор усваја годишње финансијске извештаје Развојне банке Србије у складу са законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Развојна банка Србије, ради обављања ревизије годишњих финансијских извештаја, ангажује спољног ревизора, који је прихватљив за ревизију банака у складу са критеријумима одређеним законом којим се уређују банке.

Годишњи финансијски извештаји Развојне банке Србије подлежу ревизији Државне ревизорске институције, у складу са законом који уређује Државну ревизорску институцију.

Надзорни одбор Развојне банке Србије доноси одлуку о избору спољног ревизора за сваку годину, у складу са законом којим се уређују јавне набавке.

Надзорни одбор Развојне банке Србије доставља Влади, ради информисања, годишње финансијске извештаје банке, са мишљењем спољног ревизора, најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину.

Влада доставља Народној скупштини годишње финансијске извештаје Развојне банке Србије најкасније до 31. јуна текуће године за претходну годину.

Годишњи финансијски извештаји Развојне банке Србије, са мишљењем спољног ревизора, објављују се на интернет страници Развојне банке Србије.

Надзор

Члан 23.

Министарство надлежно за послове финансија врши надзор над пословањем Развојне банке Србије, у складу са законом, прописима и другим општим актима.

Сходна примена и изузеци од примене других прописа

Члан 24.

Уколико није другачије уређено овим законом, одредбе закона којима се уређују привредна друштва, у делу који се односе на акционарска друштва, и одредбе које се односе на оснивање привредних друштава, одговорности оснивача и других лица, регистрацију седишта и пословног имена, лица са дужностима према друштву, индивидуалним и деривативним тужбама, као и информисање и објављивање, примењиваће се на Развојну банку Србије.

Уколико није другачије уређено овим законом, одредбе закона који уређује банке, осим одредби које се односе на послове које банке могу обављати, оснивање банке, капитал банке, финансијске податке и извештавање, филијале и представништва, надзорних овлашћења Народне банке Србије, престанак банкарских послова и казнене одредбе, примењиваће се на Развојну банку Србије.

Одредбе закона којим се уређују банке, које се односе на издвајање и одржавање резерви код Народне банке Србије, одредабе закона којим се уређује осигурање депозита, одредбе закона којим се уређује стечај и ликвидација банака и привредних друштава, одредбе закона којим се уређује организација и функционисање државне управе и јавних агенција, одредбе закона о државним службеницима и платама и накнадама државних службеника и намештеника, одредбе закона о осигурању, одредбе закона о јавном дугу не примењују се на Развојну банку Србије.

Престанак Развојне банке Србије

Члан 25.

Одлука о престанку постојања Развојне банке Србије може се донети искључиво у форми закона.

Уплата капитала, избор надзорног одбора и доношење општих аката

Члан 26.

Основни капитал Развојне банке Србије уплаћује се из средстава буџета Републике Србије према следећем распореду:

- 1) у 2013. години извршиће се уплата у капитал банке у износу од 100 милиона евра у динарској противвредности;
- 2) у 2014. години извршиће се уплата у капитал банке у износу од 150 милиона евра у динарској противвредности;
- 3) у 2015. години извршиће се уплата у капитал банке у износу од 150 милиона евра у динарској противвредности.

Одредба члана 6. овог закона примењиваће се након што капитал Развојне банке Србије у целости буде уплаћен у складу са ставом 1. овог члана.

Средства за уплате у капитал Развојне банке Србије обезбедиће се, у складу са ставом 1. овог члана, у буџету Републике Србије за одговарајућу годину.

Чланове првог надзорног одбора Развојне банке Србије изабраће Влада у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Надзорни одбор Развојне банке Србије изабраће чланове првог извршног одбора банке у року од 90 дана од дана конституисања надзорног одбора.

Председник и чланови извршног одбора бирају се на период од пет година.

Надзорни одбор Развојне банке Србије донеће статут банке у року од седам месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Развојна банка Србије донеће интерна општа акта у року од месец од дана ступања на снагу статута Развојне банке Србије.

Преузимање имовине, права и обавеза Фонда за развој Републике Србије

Члан 27.

Развојна банка Србије преузеће одређену имовину, права и обавезе Фонда за развој Републике Србије, који ће се одредити одлуком Владе која ће се донети на основу извештаја екстерног ревизора у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Пренос имовине, права и обавеза, на начин одређен и ставу 1. овог члана извршиће се на основу уговора који ће закључити Развојна банка Србије и Фонд за развој Републике Србије, у року од осам месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 28.

Имовина Фонда за развој Републике Србије, преостала по извршеном преносу из члана 27. овог закона, пренеће се на Републику Србију након престанка са радом Фонда за развој Републике Србије, и њом ће управљати Агенција за осигурање депозита, у име и за рачун Републике Србије.

Влада ће установити посебан буџетски фонд, којим ће управљати министарство надлежно за послове финансија, у који ће се уплаћивати сви износи који буду остварени наплатом потраживања или продајом имовине којом у смислу става 1. овог члана, управља Агенција за осигурање депозита.

Средства из буџетског фонда из става 2. овог члана користиће се за следеће намене:

- 1) измиривање обавеза из става 1. овог члана пренетих на Републику Србију;
- 2) накнаде трошкова за обављања послова од стране Агенције за осигурање депозита у складу са ставом 1. овог члана.

Након измиривања обавеза из става 3. овог члана, новчана средства преостала у буџетском фонду уплаћиваће се на крају сваке буџетске године у капитал Развојне банке Србије.

Члан 29.

Развојна банка Србије преузеће права и обавезе, средства за рад и архиву Агенције за осигурање и финансирање извоза.

Развојна банка Србије преузеће дужности Јединице за управљање Фондом револвинг кредита Републике Србије.

Члан 30.

По истеку шест месеци од дана ступања на снагу овог закона Фонд за развој Републике Србије престаће да обавља послове предвиђене чланом 5. ст. 1. и 2. Закона о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10).

По истеку 9 месеци од дана ступања на снагу овог закона, Закон о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 36/09-др.закон и 88/10) и Закон о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10) престају да важе, а институције основане тим законима престају да постоје.

Ступање на снагу

Члан 31.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона је садржан у одредбама члана 97. тач. 6, 9. и 12. Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, економске односе са иностранством, кредитне односе са иностранством, одрживи развој, развој Републике Србије, политику и мере за подстицање равномерног развоја појединих делова Републике Србије.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Развојна банка је финансијска институција која се бави дугорочним кредитирањем пројеката за које пословне банке нису довољно заинтересоване, а који имају позитивне ефекте на укупни развој привреде Републике Србије, и то повећање међународне конкурентности, подстицај извоза и смањивање регионалних разлика у нивоу развијености. Развојну банку оснива Република Србија, како би ова финансијска институција имала одговарајућу улогу у креирању економске и развојне политике. Развојна банка послује на основу уобичајених банкарских стандарда, али због специфичних циљева није руковођена максимизацијом профита.

Развојна банка као инструмент структуралне и промотивне политике Владе, делује онда када пословни финансијски сектор не може сам на одговарајући начин да прати и подржи развојни потенцијал привреде („банкарски систем и недостаци на тржишту”).

Развојна банка делује тако што ће ублажити недостатке на тржишту, тј. тако што ће обезбедити средства за финансирање оних активности и сектора који су недовољно покривени од стране пословних банака. Сектор малих и средњих предузећа (МСП), која чине велику већину укупног броја предузећа у Републици Србији како по свом броју тако и по броју запослених, који приближно износи око две трећине запослених, и даље представља један од главних изазова у погледу кредитирања, и обезбеђивања извора финансирања за њихов даљи развој, како у погледу високх трошкова којима је наведени сектор изложен, тако и погледу рачности банкарских производа. Стога се, пружање подршке сектору МСП-а као главној циљаној групи може сматрати најважнијим приоритетом Развојне банке Србије (у даљем тексту: РБС). Осим подршке сектору МСП и неке друге области економске активности као што су извоз, локална инфраструктура или енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије, такође су предмет подршке РБС.

Такође, веома је важно истакнути да се у садашњем систему, кредитни програми и активности различитих државних институција усмерени на пружање подстицаја наведеним секторима у великој мери преклапају, што следствено има за последицу недовољно ефикасну алокацију расположивих ресурса. Уочено је неоптимално коришћење ограничених ресурса, средства се пласирају кроз директно финансирање чиме се значајно нарушава конкурентност банкарског сектора и доприноси финансијској недисциплини и недовољно рационалном коришћењу средстава подршке од стране самих корисника. Истовремено је уочен и недостатак у погледу повратних информација на основу којих се могу процењивати ефекти програма.

Такође, банкарском сектору недостају дугорочни извори финансирања, пре свега у динарима, који би обезбедили стабилно финансирање за МСП са разумним каматним стопама и дужим роком отплате. Сектор МСП који чини

99.8% укупног броја предузећа и запошљава око 67,2% радне снаге у Републици Србији, означио је цену и приступ финансирању као једну од највећих препрека у пословању.

У циљу превазилажења наведених проблема, Развојна банка Србије ће имати следећу улогу:

- омогућиће транспарентност свих програма подржаних од стране државе;
- умањиће потенцијалне негативне ефекте кроз институцију чије ће пословање надzirати међународно признат ревизор и државни ревизор;
- развијаће кредите према потребама циљаних група чији се развој намерава подстакнути (tailor made), који допуњавају постојеће производе банкарског сектора;
- максимизираће користи финансијске и техничке помоћи коју већ пружају међународне финансијске организације;
- усклађиваће буџетска средства са подршком међународних финансијских институција и финансирањем са тржишта капитала.

Примарне активности РБС биће усмерене на развој области које повећавају конкурентност домаће привреде и то МСП сектор, извозне трансакције и интернационализација српске економије, осигурање извоза роба и услуга домаћих произвођача од нетржишних ризика, локална инфраструктура, енергетска ефикасност, обновљива енергија, заштита животне средине.

У том смислу, посебна пажња биће посвећена креирању Програма банке, а са циљем одређивања каматних стопа које ће бити значајно повољније од тржишних, при чему ће се настојати да се примени модел у одређивању висине каматних стопа као код АПЕКС кредита које одобрава Европска инвестициона банка, а средства се пласирају преко пословних банака.

РБС ће се у свом раду придржавати следећих главних начела што ће у великој мери допринети не само успешном остваривању дефинисаних циљева већ пре свега њеној дугорочној одрживости:

- Принципи субвенционисаности и комплементарности: РБС ће у својим активностима допуњавати али не и конкурисати пословним банкама. Зато РБС неће прикупљати депозите, неће се бавити пословима везаним за становништво и одобраваће средства путем давања индиректних зајмова. На тај начин ће заправо сарађивати са пословним банкама, а неће се са њима такмичити. У приступу који подразумева индиректно финансирање путем пословних банака, ризик везан за крајњег корисника кредита сносе пословне банке;

- Одрживост: иако ће РБС имати промотивну мисију, она ће и поред тога бити у довољној мери оријентисана на остваривање профита како би омогућила одрживи раст свог капитала и користила неке делове остварене добити за подршку програма кредитирања који имају посебну промотивну црту. Предуслови који су потребни за такав одрживи пословни приступ јесу ефикасност и делотворност (стандардизоване и специјализоване политике и процедуре).

У дијалогу између државе и комерцијалног сектора, РБС ће постати и једна врста експертске групе, која ће држави помагати да развије нове мере економске политике у банкарском сектору али ће пружати помоћ и пословном сектору, на пример, у промовисању најбољих стандарда у банкарству.

РБС ће креирати пажљиво усмерене, специфичне производе у неким од главних области привреде отклањајући неравнотежу у погледу потребе за финансирањем, и спремности и могућности пословних банака да финансирају одређене секторе привреде.

Финансирање сектора малих и средњих предузећа, подршка извозним секторима привреде би, у складу са приступом који предвиђа индиректно финансирање, представљало њену основну активност. Посебни промотивни циљеви постоје и у области енергетске ефикасности, локалној инфраструктури, заштити животне средине.

РБС неће потпадати под званичан банкарски надзор већ ће се посебним законом уређивати њено пословање. Међутим, РБС ће бити организована и деловаће на принципу „као да је“, односно као пуноправна банка која подлеже редовном надзору. Овај приступ подразумева постојање ревизије пословања банке, делотворна тела која спроводе контролу као и структуре за управљање ризицима.

Водеће начело (у примерима најбоље праксе) у пословању РБС јесте да она послује у складу са начелом индиректног финансирања па самим тим она не би требало да преузима било какве ризике везане за крајње давање зајмова. Пословне банке су боље припремљене да преузму ову врсту ризика будући да крајње зајмопримце детаљно познају, имају сазнања о њиховом учинку као и капацитете да процене такве ризике.

У процесу оснивања РБС, предвиђа се спајање државних финансијских институција које су до сада биле активне у подршци МСП и осигурању и финансирању извоза. Процес обједињавања даће позитиван сигнал банкарском сектору, будући да то може довести до стварања једног кохерентнијег, систематичнијег и транспарентнијег окружења за промотивне активности. Интеграција ових програма и институција омогућиће формирање основног капитала РБС.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. предвиђено је да се законом уређују оснивање, правни положај, организација, делатност, власничка структура, надлежности и циљеви обављања делатности Развојне банке Србије.

Чланом 2. уређени су оснивање и циљеви Развојне банке Србије, где се као примарни циљ оснивања Развојне банке Србије одређује подстицање развоја привреде Републике Србије. Такође, овим чланом уређује се да Развојна банка Србије обавља своју делатност са циљем подстицања одрживог и равномерног развоја Републике Србије, као и да ће своју делатност усклађивати са стратешким политикама Владе.

Чланом 3. уређени су правни положај, пословно име и седиште Развојне банке Србије. Ставом 1. овог члана одређује се да ће банка обављати своју делатност под пословним именом „Развојна банка Србије“, као и да у правном промету може приликом оваљана делатности у иностранству користити латинично писмо и скраћеницу „РБС“. Такође, ставом 2. Одређен је и пословно име Развојне банке Србије на енглеском језику. Ставовима 3, 4. и 5. одређено је да Развојна банка Србије има својство правног лица, да се у складу са својим статусом неће вршити њена регистрација у Агенцији за привредне регистре, као и да се над Развојном банком Србије не може покренути стечајни поступак или поступак ликвидације, односно изузетак од примене закона којима се уређује стечајни поступак и положај привредних друштава. Наведена решења су

предложена као резултат дискусија које су вођене од стране представника предлагача са консултантима из KfW Frankfurt am Main (Развојне финансијске институције Савезне Републике Немачке), у циљу обезбеђивања посебног положаја Развојне банке Србије, који кореспондира са циљевима њеног оснивања и обављања делатности.

Чланом 4. уређује се да ће минимални оснивачки капитал Развојне банке Србије износити 400 милиона евра у динарској противвредности, предметни капитал ће се обезбедити из средстава буџета Републике Србије, у складу са динамиком предвиђеном у члану 25. као и новчана средства из члана 28. став 4. овог закона. Такође, овим чланом уређује се структура власништва Развојне банке Србије и одређује се да Република Србије мора бити већински власник Развојне банке Србије. Истим чланом уводи се и ограничење у погледу докапитализације и/или учешћа других лица у капиталу Развојне банке Србије, и одређује се да само међународне финансијске институције или развојне финансијске институције у већинском власништву других држава могу бити акционари Развојне банке Србије, ово је посебно важно ограничење уколико се има у виду да ће наведена институција своју делатност обављати посредством банака и других финансијских институција те је стога неопходно ограничити круг лица која могу постати акционари Развојне банке Србије.

Чланом 5. предвиђа се да Развојна банка Србије може бити члан међународних финансијских институција и међународних организација које се баве подстицањем привредног развоја.

Чланом 6. предвиђа се да Развојна банка Србије средства за обављање своје делатности прикупља у земљи и иностранству путем издавања финансијских инструмената (дужничких или власничких хартија од вредности) и путем задуживања у форми кредита или зајмова.

Чланом 7. уређује се гаранције Републике Србије за све обавезе Развојне банке Србије које настану у оквиру њеног редовног пословања, и за случај да Развојна банка Србије не може уредно извршити своје обавезе. Гаранција Републике Србије за обавезе Развојне банке Србије издаје као неопозива и безусловна гаранција, уз детаљно набрајање редовних послова из којих могу настати обавезе за Развојну банку Србије у оквиру њеног редовног пословања. Наведено решење у вези са гаранцијом Републике Србије предвиђено је са циљем да се Развојној банци Србије омогући прикупљање средстава под повљнијим условима, с обзиром на то да Развојна банка Србије у складу са ограничењима предвиђеним овим законом, а ради поштовања једног од основних принципа њеног функционисања, односно комплементарности, не може прикупљати депозите и обављати друге функције које могу обављати банке, односно да средства за обављање делатности прикупља превасходно задуживањем. Такође, гаранцијом Републике Србије обезбеђене су и обавезе Развојне банке Србије по основу издавања гаранција.

Чланом 8. предвиђа се да се Развојна банка Србије изузима од примене одредби закона којим се уређује порез на добит предузећа и порези на имовину, а са циљем да се сва расположива средства Развојне банке Србије искористе ради остваривања циљева који опредељују њено оснивање и функционисање. Такође, наведена одредба је преузети из закона који се уређује оснивање и функционисање KfW Frankfurt am Main (Развојне финансијске институције Савезне Републике Немачке) у складу са сугестијама консултаната. Предметни изузетак, односно привилегија предвиђена и у прописима којима је уређено оснивање сличних институција у региону.

Чланом 9. одређују се послови које ће обављати Развојна банка Србије, и то у ставу 1. овог члана одређују се приоритетне области у којима ће Развојна

банка Србије обављати своју делатност, што превасходно укључује пружање подстицаја за развој малих и средњих предузећа, унапређење извоза кроз обезбеђивање извора финансирања, развој локалне инфраструктуре, заштите животне средине и енергетске ефикасности. Ради предузимања мера са циљем пружања подстицаја развоју привреде Републике Србије, а кроз деловање у наведеним областима, ставом 2. овог члана одређени су послови које ће обављати Развојна банка Србије. Ставом 3. овог члана предвиђа се да Развојна банка Србије може обављати и друге послове, у име и за рачун Владе, чиме се ствара правни основ да се послови који се односе на пружање подстицаја развоју привреде Републике Србије, могу обављати посредством Развојне банке Србије, која ће те послове обављати уместо органа државне управе и других организације, што ће пре свега допринети ефикаснијој алокацији расположивих ресурса. Ставом 4. овог члана предвиђа се да Развојна банка Србије не може обављати послове примања депозита, вођења текућих рачуна, нити обављања послова са хартијама од вредности у име и за рачун трећих лица, посебно је важно напоменути да је ово ограничење предвиђено ради примене једног од основних принципа функционисања развојних финансијских институција, односно начела неконкуренције и комплементарности са банкарским сектором. Ставом 5. предвиђа се да Развојна банка Србије може учествовати односно пружати подршку спровођењу програма специјализованих финансијских институција ЕУ, односно кроз креирање програма намењених коришћењу ИПА фондова у првом периоду ради обезбеђивања кофинансирања или ради префинансирања спровођења пројеката.

Чланом 10. предвиђа се да Развојна банка Србија може основати зависно друштво ради обављања послова пре свега осигурања од комерцијалних ризика или финансирања извоза у складу са важећим прописима којима се уређује државна помоћ, или одговарајућим прописима ЕУ. Ставом 4. овог члана, се предвиђа да Развојна банка Србије може обављати послове са зависним друштвом искључиво по тржишним условима. Такође, ставом 5. наведеног члана изричито се предвиђа да такво зависно друштво не може имати користи од било ког облика државне подршке који се одобрава Развојној банци Србије.

Чланом 11. уређују се начин обављања послова Развојне банке Србије, и наведеним чланом се нормирају основни принципи рада развојних институција, а то су комплементарност, неконкуренција и одрживост. Овим чланом уређује се да Развојна банка Србије обавља послове искључиво посредством банака, односно да Развојна банка Србије само изузетно, и у име и за рачун Владе може директно одобравати финансирање, односно пласирати средства корисницима директно. Наведене одредбе су од изузетно значаја за одрживост и стабилност Развојне банке Србије, јер се поступањем на овај начин најпре смањују ризици којима би банка била изложена у свом пословању, и са друге стране значајно доприноси смањењу оперативних трошкова функционисања наведене институције.

Чланом 12. уређује се расподела добити Развојне банке Србије, и уређује се да се добит остварена у току пословне године преноси у резерве банке, и користиће се ради формирања посебних програма или покрића евентуалних губитака насталих у пословању Развојне банке Србије.

Чланом 13. уређују се органи Развојне банке Србије и то извршни и надзорни одбор.

Чланом 14. уређује се састав и начин обављања послова чланова извршног одбора Развојне банке Србије.

Чланом 15. уређују се услови које је потребно испунити за избор у чланство извршног одбора Развојне банке Србије, предметни критеријуми су у највећој мери усклађени са одредбама Закона о банкама. Одређивање и примена наведених критеријума треба да допринесе избору квалитетног менаџмента банке, чиме се истовремено обезбеђују услови за законито, ефикасно и целисходно пословање Развојне банке Србије.

Чланом 16. уређују се надлежности извршног одбора Развојне банке Србије, као и заступање и начин одлучивања извршног одбора. Ради стварања услова за независно и ефикасно функционисање Развојне банке Србије извршном одбору је поверена иницијатива за доношење општих аката банке и искључива надлежност за вођење послова банке, с тим да ће се општим актима банке, и уз примену других прописа одредити послови за које ће бити потребно обезбедити сагласност надзорног одбора.

Чланом 17. уређују се састав, број чланова и начин избора чланова надзорног одбора Развојне банке Србије, број чланова надзорног одбора одређује се до максималног броја, с тим да ће првобитни број чланова бити мањи. Такође, овим чланом уређују се и обавезност избора два независна члана надзорног одбора, уз испуњење услова предвиђених чланом 15. за избор у чланство извршног одбора, а у складу са процедуром која ће се одредити сатутом банке. Избором независних чланова надзорног одбора обезбедиће константан дијалог између Развојне банке Србије и стручне јавности и привреде Републике Србије чијем развоју, као превасходни циљ оснивања и функционисања, треба да допринесе Развојна банка Србије.

Чланом 18. уређују се надлежности надзорног одбора, и притом се уређује да надзорни одбор усваја пословну политику и стратегију Развојне банке Србије, утврђује стратегију управљања ризицима банке у складу са најбољом банкарском праксом и стандардима, одлучује о повећању капитала банке, успоставља и надзире систем интерне ревизије и интерних контрола, надзире рад Извршног одбора Развојне банке Србије и доноси одлуке које су у његовој надлежности сходно закону и статуту Развојне банке Србије. Такође, овим чланом уређује се и начин одлучивања надзорног одбора Развојне банке Србије, с посебним акцентом на квалификованој већини за одређене доношоње одређених одлука, и обавезном обезбеђивању гласова макар једног независног члана, чиме се стварају претпоставке за ширу друштвену контролу обављања послова Развојне банке Србије.

Чланом 19. уређују се интерна ревизија Развојне банке Србије, и надлежности надзорног одбора и интерне ревизије у вршењу надзора над законитошћу пословања Развојне банке Србије.

Чланом 20. уређује се обавезна садржина статута Развојне банке Србије као основног акта, и притом се одређује да се статутом нарочито уређује поступак избора независних чланова надзорног одбора и извршног одбора Банке, надлежност и процедуре поступања и одлучивања извршног и надзорног одбора Развојне банке Србије, начела и основе унутрашње организације Развојне банке Србије, надлежности, права, обавезе и одговорности запослених на руководећим положајима, права, обавезе и одговорности запослених и начела за утврђивање зарада и накнада запослених у Развојној банци Србије.

Чланом 21. предвиђа се да се на права, обавезе и одговорности запослених у Развојној банци Србије примењују одредбе закона којима се уређују радни односи.

Чланом 22. уређују се финансијско извештавање и ревизија пословања и финансијских извештаја Развојне банке Србије, надлежност за усвајање финансијских извештаја Развојне банке Србије и достављање извештаја Влади по њиховом усвајању.

Чланом 23. уређује се да надзор над Развојном банком Србије, у складу са делокругом одређеним Законом о министарствима врши Министарство финансија.

Чланом 24. уређује се сходна примена и изузеци од примене појединих одредби закона и подзаконских аката којима се уређују привредна друштва, банке, осигурање, осигурање депозита, права, обавезе и одговорности државних службеника, организација и функционисање државне управе, стечај и ликвидација банака и јавни дуг. Предметни изузеци се предвиђају ради стварања услова за ефикасно и оптимално функционисање Развојне банке Србије, као и ради избегавања одређених недоумица које могу настати приликом примене предложеног закона, и његовог усклађивања, односно усклађивања Развојне банке Србије са наведеним прописима. Посебно је важно указати на значај предвиђања изузетака од примене одредби закона којим се уређују банке, у делу који се односи на надзорна овлашћења Народне банке Србије и обавеза издвајања резерви ради обезбеђивања уредног пословања, односно држања резерви код Народне банке Србије, наведено се може применити и на обавезе у погледу осигурања депозита, с обзиром на то да Развојна банка Србије не може примати депозите или обављати друге редовне банкарске послове са физичким и правним лицима.

Чланом 25. предвиђа се да се одлука о престанку Развојне банке Србије може донети искључиво у форми закона.

Чланом 26. уређује се динамика уплате средстава у капитал Развојне банке Србије, почев од 2013. године, што је у складу и са споразумом са представницима Међународног монетарног фонда. Такође, ставом 2. овог члана уређује се да Развојна банка Србије не може прибављати средства за обављање делатности задуживањем, док не капитал банке не буде у целости уплаћен. Ставовима 4, 5, 6, 7. и 8. уређују се рокови за именовање органа Развојне банке Србије и доношење општих аката.

Чланом 27. уређује се пренос имовине, права и обавеза Фонда за развој на Развојну банку Србије и Републику Србије, као и начин и рокови у којима ће се извршити пренос права и обавеза на наведене субјекте. Према предложеном решењу, актом Владе, који ће се донети на основу извршене екстерне ревизије, утврдиће се права и имовина Фонда за развој који ће се пренети на Развојну банку Србије, сам пренос ће се извршити на основу уговора који ће закључити Фонд за развој и Развојна банка Србије. Наведеним преносом као и решењем предложеним у члану 29. овог закона обезбедиће се оснивачки капитал Развојне банке Србије.

Чланом 28. уређује се пренос преосталих права и обавеза Фонда за развој на Републику Србију, администрирање преостале имовине Фонда за развој од стране Агенције за осигурање депозите, и оснивање буџетског фонда којим ће управљати министарство надлежно за послове финансија у који ће се уплаћивати сви износи наплаћени по основу права Фонда за развој, и који ће се користити за измиривање обавеза пренетих на Републику Србију и додатне уплате у капитал Развојне банке Србије.

Чланом 29. уређује се да Развојна банка Србије преузима права, обавезе, архиву и средства за рад Агенције за осигурање и финансирање

извоза, и послове Јединице за управљање Фондом револвинг кредита Републике Србије.

Чланом 30. уређује се да у року од шест месеци од дана ступања на снагу закона, Фонд за развој Републике Србије престаје да обавља послове предвиђене чланом 5. ст. 1. и 2. Закона о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10. Такође, овим чланом уређује се да у року од 9 месеци од дана ступања на снагу закона, Закон о Агенцији за осигурање и финансирање извоза Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 36/09-др.закон и 88/10) и Закон о Фонду за развој Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10) престају да важе, и институције основане овим законима престају да постоје.

Чланом 31. уређује се ступање на снагу овог закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

- Одређење проблема које закона треба да реши

Овим законом креира се законодавни и институционални оквир за успостављање финансијске институције која ће обезбедити неопходна средства за дугорочно финансирање оних активности и сектора за које пословне банке нису довољно заинтересоване, а имају позитиван ефекат на развој привреде Републике Србије у целини, а нарочито на повећање међународне конкурентности, подстицај извоза и смањивање регионалних разлика у нивоу развијености.

Поред тога уочено је да у оквиру постојећих кредитних програма и активности државних институција, које за циљ имају пружање подстицаја наведеним секторима, долази до извесног преклапања, што за последицу има недовољну ефикасност и сврсисходност алокацију расположивих ресурса.

Имајући у виду и чињеницу да се постојећим програмима средства пласирају кроз директно финансирање, последично долази до нарушавања конкурентности банкарског сектора и недовољно рационалног коришћења средстава подршке од стране самих корисника.

Истовремено уочен је и недостатак транспарентности додељивања средстава као и недостатак повратних информација на основу којих се могу процењивати ефекти програма.

Наведени проблеми су свакако утицали на чињеницу да је почев од 2008. године приметан мањи број основаних предузећа и радњи, док се, са друге стране, број привредних субјеката који престају са радом повећао. Негативан тренд је настављен, па је тако 2010. године основано 9.391 привредно друштво (6,2% мање него 2009. године), док је 9.340 друштава угашено (160% више него 2009. године).

- Циљеви који се постижу његовим доношењем

Овај закон треба да омогући превазилажење уочених проблема, а пре свега да: повећа транспарентност свих програма подржаних од стране државе; умањи потенцијалне негативне ефекте кроз институцију чије ће пословање надzirати међународно признат ревизор и државни ревизор; развија кредитне према потребама циљаних група чији се развој намерава подстакнути (tailor made), који допуњавају постојеће производе банкарског сектора; максимизира користи финансијске и техничке помоћи коју већ пружају међународне финансијске организације и усклађује буџетска средства са подршком међународних финансијских институција и финансирањем са тржишта капитала.

- Које су друге могућности за решавање проблема

Приликом израде овог закона законодавац није био у могућности да разматра друга решења управо из разлога што је потребно законом регулисати наведену проблематику, како би се на најефикасниј начин отклонили недостаци постојећих кредитних програма и активности и како би се исти објединили у циљу стварања транспарентнијег и систематичнијег окружења за промотивне активности.

- Зашто је доношење акта најбоље за решавање проблема

Предлог закона се односи на материју која се најефикасније и најтранспарентније регулише законом, тако да је процењено да се на овај начин јасно и недвосмислено ствара одговарајући правни оквир за адекватније и сврсисходније уређивање ове области. Поред тога у обзир су узета и искуства главног консултаната на пројекту успостављања Развојне банке у Србији, KfW Frankfurt am Main (Развојне финансијске институције Савезне Републике Немачке) као и начин конституисања сличних институција у региону.

- На кога ће и како највероватније утицати решења у закону

Имајући у виду чињеницу да сектор малих и средњих предузећа (МСП), која чине 99,8% укупног броја предузећа и запошљава 67,2% радне снаге у Републици Србији, и даље представља један од главних изазова у погледу кредитирања, и обезбеђивања извора финансирања за њихов даљи развој, пружање подршке сектору МСП-а као главној циљаној групи може се сматрати најважнијим приоритетом Развојне банке Србије. Осим подршке сектору МСП, предмет подршке РБС су и извоз, локална инфраструктура или енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије.

- Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди посебно малим и средњим предузећима

Примена овог акта неће изазвати ни грађанима ни привреди издвајање додатних трошкова.

- Да ли доношење закона стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Очекује се да ће отклањање тржишних имперфекција, а првенствено недостатка банкарских дугорочних извора финансирања, високих каматних стопа, као и концепирање нових програма који су усмерени на развој области које повећавају конкурентност домаће привреде несумњиво позитивно утицати на основање нових привредних субјеката, првенствено из домена малих и средњих предузећа и извозно оријентисаних привредних друштава.

- Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Предлогу закона

Формирање развојне банке подстакнуто је пре свега потребама и захтевима домаћих привредника који су оценили да су цена и приступ финансирању највеће препреке у њиховом пословању. Истовремено, привредници желе исти или сличан ниво подршке који имају привредни субјекти, пре свега у државама у окружењу. Познато је да Хрватска, Словенија, Словачка, Македонија, Мађарске и друге државе имају развојне банке, које су успеле да својим програмима подрже привредне субјекте а истовремено послују без губитака. У бројним сусретима и активностима Министарства финансија и представника Владе са привредницима и њиховим удружењима, размењена су мишљења о концепту развојне банке те констатовано које би биле њене кључне функције у смислу подршке привредницима. У концепту који

је имплементиран у Предлогу закона уважене су сугестије привредних субјеката.

-Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта

У процесу оснивања РБС, предвиђа се спајање државних финансијских институција које су до сада биле активне у подршци МСП и осигурању и финансирању извоза и то Фонда за развој Републике Србије, Агенције за осигурање и финансирање извоза и преузимање дела активности Јединице за управљање фодновима Народне банке Србије. Процес обједињавања омогућиће транспарентност програма и усмерити постојеће Владине програме кроз јединствен канал дистрибуције.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона биће потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије према следећем распореду:

- 1) у 2013. години извршиће се уплата у капитал банке у износу од 100 милиона евра у динарској противвредности;
- 2) у 2014. години извршиће се уплата у капитал банке у износу од 150 милиона евра у динарској противвредности;
- 3) у 2015. години извршиће се уплата у капитал банке у износу од 150 милиона евра у динарској противвредности.